

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Høringssvar fra Forbrukerrådet til Representantforslag om å få fart på energieffektiviseringen Dokument 8:39 S (2024-2025)

Forbrukerrådet viser til høring om Representantforslag 39 S om å få fart på energieffektiviseringen, og sender med dette våre innspill.

Hovedpunktene i Forbrukerrådets innspill:

- Energieffektivisering er den minst konfliktfylte og mest miljøvennlige måten å frigjøre energi på, men det er ikke tilstrekkelige virkemidler på plass for å realisere energieffektiviseringspotensialet hos forbrukere.
- Forbrukere ønsker ikke å sløse med energi, men både kunnskap og økonomi er barrierer som hindrer mange i å gjøre energieffektiviseringstiltak. Det må på plass tiltak som gjør at alle forbrukergrupper får nødvendig hjelp og støtte til å redusere energiforbruket.
- Det er i ferd med å komme et sjikt av forbrukere som opplever energifattigdom i Norge. Energieffektiviseringstiltak er en vei ut av energifattigdom, og det er behov for egne tiltak rettet mot denne gruppen.
- Det er behov for et samlet sted å få informasjon og støtte til alle deler av en energieffektivisering, både praktisk, finansielt og juridisk. Forbrukerrådet mener at det er behov for one-stop-shops for energieffektivisering.



Forbrukerrådet mener det er behov for flere virkemidler som gir insentiv til energieffektivisering

Forbrukerrådet mener i likhet med forslagsstiller i at det er behov for økt tempo i energieffektiviseringen. Forbrukerrådets rapport «Kalde hjem» viser at hver tredje leietaker fryser hjemme. Det gjør også nesten hver femte forbruker som eier egen bolig¹. Energifattigdom er et økende problem i Norge, og for mange forbrukere kan mer energieffektivisering i hjemmet være en varig løsning, som kan gi økt komfort og lavere strømregning.

For kraftsystemet er det viktig å utnytte energien bedre. Lavere total etterspørsel kan frigjøre mer energi til nye behov, bidra til lavere strømpriser² og lavere behov for nettutbygging. Det er forespeilet en betydelig økning i nettleie de neste årene, som særlig vil ramme husholdninger fordi de betaler en større andel av nettleien enn belastningen de reelt påfører nettet³.

Etter at forslaget ble sendt på høring, har regjeringen varslet en ny ordning for husholdningskundene som skal sikre en fastpris på 40 øre ekskl. mva. Denne vil for flere prisområder bidra til lavere strømpriser for husholdningene, og dette vil være positivt for forbrukerne. Den gir også forbrukerne trygghet ved å sikre stabil pris, selv om det i skrivende stund ikke er kjent hvilken lengde og avtalevilkår som vil gjelde for ordningen. Ordningen vil ytterligere øke behovet for offensiv satsning på energieffektivisering, da lavere priser gjør at investeringer i energieffektivisering, som bidrar til lavere strømforbruk, blir forholdsmessig mindre lønnsomme.

Om forslagene til tiltak

Det er viktig at det kommer en helhetlig og konkret handlingsplan der virkemidlene sees i tydelig sammenheng med stortingsvedtatte energisparingsmål. Forbrukerrådet mener det er nødvendig å se på tiltak i tre spor; lov og forskrift, finansiering, og informasjon og veiledning. Med tanke på lov- og forskriftsendringer viser vi til Forbrukerrådets høringsuttalelse til NOU 2024:19 Ny boligleielov⁴ og innspillene i vår rapport Kalde Hjem – energieffektivisering og energifattigdom i leieboliger.

¹ [Kalde hjem - Energieffektivisering og energifattigdom i leieboliger - Forbrukerrådet - Forbrukerrådet](#)

² [gevinster-av-a-na-malet-om-10-twh-redusert-stromforbruk-i-bygg-innen-2030-12-11-2024.pdf](#)

³ [Huseierne frykter nettleie-opprør: - Ekstra skattlegging](#)

⁴ <https://storage02.forbrukerradet.no/media/2025/02/hoering-boligleielov.pdf>



Det er store forskjeller i økonomisk og praktisk mulighet til å gjennomføre energieffektivisering i boligen man bor i. Tiltak må hensynta dette for å få med ulike grupper. En handlingsplan må være finmasket nok for å sikre at det gjennomføres energieffektiviseringstiltak i alle typer boliger.

Forbrukerrådet vil minne om at alle forbrukere betaler 1 øre per KWh til Enova over strømregningen. Alle har ikke samme mulighet til å få noe tilbake. Ifølge SSB bor litt over halvparten av forbrukerne i enebolig. Enova har 15 ordninger med rettighetsbasert og forutsigbar støtte til denne forbrukergruppen. Forbrukere i borettslag og sameier har to konkurransebaserte - og dermed mer uforutsigbare - ordninger.

Enovas nye styringsavtale legger til rette for at flere forbrukere kan dra nytte av både etablert og ny teknologi for å spare energi i boligen sin. Det ble samtidig varslet en økning til nesten 600 millioner kroner i støtte øremerket husholdningene. Dette må følges opp med ytterligere føringer som gir forbrukere rett til støtte uavhengig av boformen.

Forbrukerrådet er bekymret for at det mangler energieffektiviseringsordninger rettet mot sårbare forbrukergrupper. Det er positivt at representantforslaget har med tiltak rettet spesifikt mot leieboliger, da disse mangler insentiver for energieffektivisering. Det eneste unntaket er kommunale utleieboliger der det finnes en støtteordning forvaltet av Husbanken. Forbrukerrådet mener at det må vurderes om Husbanken skal få ansvar for støtteordninger også rettet mot leieboliger i privat sektor samt overfor husstander som har få muligheter til å få lån i kommersielle banker.

Forbrukerrådet støtter at handlingsplanen for energieffektivisering får flere tiltak. Tiltakene må være finmasket nok til at de også skiller mellom tiltak rettet mot ulike forbrukergrupper, inkludert ulike typer leietakere og ulike typer leieboliger. Det trengs ulike tiltak rettet mot profesjonelle utleieaktører og privatpersoner som leier ut én, eller et fåtall boliger. Det vil også være behov for ulike tiltak avhengig av om det for eksempel er utleie av sokkelleilighet i egen bolig eller sekundærboliger. Mange leieboere uttrykker bekymring for økt leie, og handlingsplanen må sikre at effekten av tiltakene samlet sett ikke blir høyere husleie og totalkostnader for leieboerne. De samlede tiltakene bør heller ikke gi færre utleieboliger.



Forbrukerrådet mener også at grønne boliglån som kan gi støtte til slike tiltak, bør gjøres mer kjent. De fleste forbrukere kjenner ikke til dette i dag⁵. Det er behov for å få flere og bedre finansieringsløsninger som bidrar til å gjøre energieffektiviseringstiltak mer attraktive for alle forbrukere. Grønne lån gis i dag i hovedsak til boliger med energimerke A eller B. I Norge er omtrent 2 av 3 boliger bygd før 1990, og de fleste eldre boliger vil få energimerke mellom C og G. Dagens innretning kan bidra til at det igangsettes færre energieffektiviseringstiltak for boligene med lavest energigrad, for eksempel de som kan løftes fra F til C. Forbrukerrådet mener det bør vurderes regelverk som sikrer gode lånebetingelser også for tiltakene som løfter den minst energieffektive bygningsmassen.

Forbrukerrådet er også bekymret for sosiale utfordringer knyttet til grønne lån. Forbrukere med sterk økonomi som har nye hus eller kan investere i energieffektivisering, vil få fordelene av lave renter på grønne lån. Forbrukere med svak økonomi og som bor i dårlig isolerte hus vil ende opp med de høyeste rentene. På sikt er dette en problemstilling som det må rettes oppmerksomhet mot.

Selv om økonomi er en stor barriere for å investere i energieffektiviseringstiltak, er det også stort behov for kunnskap og mer praktisk hjelp. I Energieffektiviseringsdirektivet anbefales det at det etableres såkalte «one-stop shops», der forbrukere kan få blant annet teknisk, praktisk, administrativ og finansiell hjelp til energieffektivisering samlet på et sted. I artikkel 22, punkt 3 bokstav A er dette beskrevet slik:

«oprettelse af one-stop-shopper eller lignende mekanismer til levering af teknisk, administrativ og finansiell rådgivning og bistand vedrørende energieffektivitet såsom energikontroller for husholdninger, energireovering af bygninger, information om udskiftning af gamle og ineffektive varmesystemer med moderne og mere effektive apparater og ibrugtagning af vedvarende energi og energilagring i bygninger til slutkunder og slutbrugere, navnlig husholdninger og andre små slutkunder og slutbrugere, herunder SMV'er og mikrovirksomheder»

I fortalepunkt 36 understrekes viktigheten av one-stop shops spesielt med tanke på å lette tilgangen til støtte for blant annet husholdninger i energifattigdom.

Forbrukerrådet mener at opprettelse av dette i Norge ville kunne bidra til å gjøre det langt enklere for mange forbrukere å igangsette energieffektiviseringstiltak.

⁵ [Sparte flere tusen i måneden på å bytte til grønt boliglån – NRK Vestfold og Telemark – Lokale nyheter, TV og radio](#)



Vennlig hilsen

Forbrukerrådet

Gunstein Instefjord
Leder for politisk enhet

Elin Volder Rutle
Fagsjef bærekraft